

Κυριακή Η΄ Ματθαίου: Ο πολλαπλασιασμός των άρτων (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 12 Αυγούστου, 2016

(Ματθ. ιδ΄, 14-22)

Ύπόμνημα εἰς τὸν Ἅγιον Ματθαῖον τὸν Εὐαγγελιστὴν

ὁμιλίαν μθ΄

α΄. Προσέξτε ὅτι πάντοτε φεύγει· καὶ ὅταν ἔπιασαν τὸν Ἰωάννη κι ὅταν τὸν ἐσκότωσαν κι ὅταν ἔμαθαν οἱ Ἰουδαῖοι ὅτι ἀπόκτησε περισσότερους μαθητάς. Τὶς πῶς πολλές φορές θέλει νὰ φέρεται σὰν ἄνθρωπος, ἐπειδὴ δὲν ἐπέτρεπε ὁ καιρὸς ἀκόμα νὰ δείξη ὀλότελα γυμνὴ τὴ θεότητά του. Γι΄ αὐτὸ ἔλεγε στοὺς μαθητάς του, νὰ μὴ φανερώσουν σὲ κανένα ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός. Ἦθελε νὰ γίνῃ γνωστὸ μετὰ τὴν ἀνάστασή του. Γι΄ αὐτὸ ὄχι μόνο δὲν ὠργίστηκε πολὺ μὲ ὅσους Ἰουδαίου ἔδειξαν ἀπιστία ἀλλὰ καὶ τοὺς συγχώρησε. Κι ὅταν ἔφυγε δὲν πῆγε σὲ πόλη ἀλλὰ στὴν ἔρημο, καὶ μὲ τὸ πλοῖο, ὥστε νὰ μὴν τὸν ἀκολουθήσῃ κανένας.

Σεῖς προσέξτε πῶς οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννη προσκολλήθησαν στὸν Ἰησοῦ. Οἱ ἴδιοι τοῦ ἀνήγγειλαν ὅ,τι εἶχε γίνῃ, τοὺς ἄφησαν ὅλους καὶ στὸ τέλος κατάφυγαν σ΄ αὐτόν. Ἔτσι δὲν κατώρθωσε μικρὸ πρᾶγμα ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ συμφορὰ κι ἀπὸ ὅσα ἐπέτυχε μ΄ ἐκείνη τὴν ἀπάντησή του. Ἀλλὰ γιὰ ποιὸ λόγο δὲν ἔφυγε πρὶν τοῦ ἀναφέρουν αὐτὰ, ἂν καὶ ἤξερε βέβαια ὅ,τι εἶχε συμβεῖ πρὶν τοῦ ἀναφέρουν; Ἐδειξε μὲ ὅλο τὴν ἀλήθεια τῆς ἐνεργείας του. Γιατὶ δὲν ἤθελε μὲ τὸ ἴδωμα μόνο ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ ἔργα νὰ τὸ πιστοποιήσῃ. Ἦξερε τὴν κακότητα τοῦ διαβόλου καὶ ὅτι θὰ ἔκανε τὰ πάντα, γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὴ γνώμη ἐκείνη. Γι΄ αὐτὸ τὸ λόγο λοιπὸν ἀναχωρεῖ. Ὁ κόσμος ὥστόσο οὔτε ἔτσι δὲν τὸν ἀφήνει ἀλλὰ τὸν ἀκολουθεῖ ἀπὸ κοντά. Δὲν τοὺς ἐφόβισε τὸ περιστατικὸ τοῦ Ἰωάννη. Τόσος εἶναι ὁ πόθος, τὸση ἡ ἀγάπη. Ἔτσι ὅλα τὰ δεινὰ τὰ νικᾷ καὶ τὰ διασκορπίζει. Γι΄ αὐτὸ καὶ πῆραν εὐθὺς καὶ τὴν ἀμοιβή. Βγῆκε ὁ Ἰησοῦς γράφει, καὶ εἶδε κόσμον πολὺ. Ἐνωσε εὐσπλαχνία γι΄ αὐτοὺς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους πού εἶχαν. Καὶ μόλο πού ἦταν πολλὴ ἡ προσκόλλησή τους σ΄ αὐτόν, ὅ,τι ἔκανε σ΄ ἐκείνους ξεπερνοῦσε τὴν ἀμοιβὴ κάθε προθυμίας. Γι΄ αὐτὸ καὶ σὰν λόγος τῆς θεραπείας θέτει τὴν εὐσπλαχνία, εὐσπλαχνία ἔντονη. Τοὺς θεραπεύει ὅλους. Δὲ ζητᾷ ἐδῶ πίστη. Γιατὶ ἡ προσέλευσή τους κοντά του, καὶ ἡ ἐγκατάλειψη τῶν πόλεων τους, καὶ ἡ ἀποκλειστικὴ ἀναζήτησή του ἀπ΄ αὐτοὺς, ἡ παραμονή τους, μόλο πού ἡ πεῖνα τοὺς ἐστενοχωροῦσε, δείχνει ἀκριβῶς τὴν πίστη τους. Σὲ λίγο θὰ τοὺς

προσφέρη τροφή. Αυτό δὲν τὸ κάνει μόνος του· περιμένει νὰ τὸν παρακαλέσουν. Εἶπα ὅτι **τηρεῖ πάντα αὐτὴν τὴν ἀρχήν**. Δὲν ἀρπάζει πρῶτος τὴν εὐκαιρία νὰ θαυματουργήσῃ· **περιμένει νὰ τὸν καλέσουν**. Καὶ γιατί κανένας ἀπὸ τὸ λαὸ δὲν τὸν ἐπλησίασε καὶ νὰ μιλήσῃ γιὰ ἄλλους; Τὸν ἐσέβοντο ὑπερβολικὰ καὶ ὁ πόθος νὰ μείνουν κοντὰ του δὲν ἄφηνε νὰ νιώσουν ὅτι πεινοῦσαν· οὔτε οἱ μαθηταὶ του ὅμως **δὲν ἤθελαν νὰ τοῦ ποῦν· δῶσε τους τροφή**. Δὲν εἶχαν ἀκόμα τὴν τελειότητα. Μόνο ὅταν βράδυνασε γράφει, ἦρθαν οἱ μαθηταὶ του καὶ τοῦ εἶπαν· Ὁ τόπος εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα εἶχε περάσει. Ἄφησε τὸν κόσμον νὰ φύγῃ, γιὰ νὰ ἀγοράσουν τροφίμα. Αὐτοὶ ὅμως καὶ μετὰ τὸ θαῦμα ἐλησμόνησαν ὅ,τι εἶχε γίνῃ καὶ μετὰ τὰ κοφίνια νόμιζαν ὅτι μιλοῦσε γιὰ ψωμιὰ, ὅταν εἶχε ἀποκαλέσει ζύμη τὴ διδασκαλία τῶν Φαρισαίων. Πολὺ περισσότερο ὅταν δὲν εἶχαν ἀντικρῦσει μὲ τὰ μάτια τους ὁμοιο θαῦμα, δὲ θὰ περίμεναν νὰ γίνῃ κάτι τέτοιο. Πρωτύτερα εἶχε βέβαια θεραπεύσει πολλοὺς ἀρρώστους, οὔτε ἀπ' αὐτὸ δὲν τοὺς γεννήθηκε ἡ προσδοκία τοῦ θαύματος μὲ τὰ ψωμιὰ. Τόσο ἀτελεῖς ἦσαν τότε. Προσέξτε σεῖς τὴ σοφία τοῦ Δασκάλου, πῶς τοὺς τραβᾷ εὐγλωττα νὰ πιστέψουν. Δὲν εἶπε ἀμέσως, νὰ, τοὺς τρέφω -δὲ θὰ γινόταν αὐτὸ εὐκόλα· Ἀλλὰ τί ἔκανε; Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε, γράφει παρεδεκτό· Δὲν ἔχουν ἀνάγκη νὰ φύγουν, δώστε τους σεῖς νὰ φᾶνε. **Δὲν εἶπε τοὺς δίνω ἀλλὰ δώστε σεῖς**. Τὸν ἔβλεπαν ἀκόμα σὰν ἄνθρωπο, κι οὔτε ἔτσι δὲν κατάλαβαν ἀλλὰ ἀκόμα σὰν ἄνθρωπο τοῦ μιλοῦν καὶ τοῦ λένε. Δὲν ἔχομε παρὰ πέντε ψωμιὰ καὶ δυὸ ψάρια. Γι' αὐτὸ ὁ Μάρκος γράφει ὅτι δὲν κατάλαβαν τὸ λόγο του· ἦταν κλειστὴ ἡ καρδιά τους. Κι ἀφοῦ δὲν μπορούσαν νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὰ γήινα ἐπεμβαίνει ὁ ἴδιος. Φέρτε τα μου ἐδῶ. Κι ἂν εἶναι ὁ τόπος ἔρημος, εἶναι ἐδῶ αὐτὸς ποὺ τρέφει τὴν οἰκουμένη. Ἄν ἡ ὥρα πέρασε, ἐδῶ σᾶς μιλά αὐτὸς, ποὺ δὲν ὑποτάσσεται στὴν ὥρα. Ὁ Ἰωάννης ἀναφέρει ὅτι **τὰ ψωμιὰ ἦσαν κρίθινα ὄχι χωρὶς λόγο ἀλλὰ γιὰ νὰ μᾶς διδάξῃ νὰ μὴ λογαριάζωμε τὴν περηφάνεια τῆς πολυτέλειας**. Παρόμοιο ἦταν καὶ τῶν προφητῶν τὸ τραπέζι. Αφοῦ λοιπὸν ἐπῆρε τὰ πέντε ψωμιὰ καὶ τὰ δύο ψάρια, εἶπε στὸν κόσμον νὰ καθίσουν στὰ χόρτα. Ἐκεῖνος ἔστρεψε τὸ βλέμμα του στὸν οὐρανὸ τὸ εὐλόγησε κι ἀφοῦ τὰ ἔκοψε τᾶδωσε τοὺς μαθητὰς κι ἐκεῖνοι στὸν κόσμον. Ἐφαγαν ὅλοι καὶ χόρτασαν καὶ τὰ περισσεύματα γέμισαν ὡς ἀπάνω δώδεκα κοφίνια. Κι ὁ κόσμος ποὺ ἔφαγε ἦταν ἴσαμε πέντε χιλιάδες ἄνδρες, χωρὶς τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά.

β'. Γιατὶ ἔστρεψε τὰ βλέμματα στὸν οὐρανὸ καὶ εὐλόγησε; Ἐπρεπε νὰ πιστέψουν ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ ὅτι εἶναι ἴσος του. Τὰ ἐλατήρια ὅμως γι' αὐτὸ φαίνεται πῶς ἀλληλομαχοῦσαν. Τὸ ὅτι ἔκαμε ὅλα μὲ ἐξουσία μαρτυροῦσε τὴν ἰσότητα. Ὅτι ὅμως ἐρχόταν ἀπὸ τὸν Πατέρα δὲν μπορούσαν μ' ἄλλο τρόπο νὰ τὸ πιστέψουν παρὰ μόνον ἂν ἐνεργοῦσε μὲ ταπεινοσύνη ἀποδίδοντάς τα ὅλα σ' αὐτὸν καὶ καλῶντας νὰ παρευρεθῇ σ' ὅ,τι γινόταν. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς οὔτε μόνον αὐτὰ ἔκαμε, οὔτε ἐκεῖνα, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιωθοῦν καὶ τὰ δύο. Κι ἄλλοτε μὲ ἐξουσία θαυματουργεῖ κι ἄλλοτε ἀφοῦ προσευχηθῇ. Κι ἔπειτα **γιὰ νὰ μὴ νομιστῇ ὅτι γίνεταί ἐδῶ κάποια ἀντιμαχία, στὰ μικρὰ κοιτάζει στὸν οὐρανὸ, τὰ μεγάλα ὅμως ὅλα τὰ πράττει μὲ ἐξουσία**. Γιὰ νὰ μάθωμε ὅτι καὶ **στὰ**

μικρότερα δὲν παίρνει δύναμη ἀπὸ ἄλλοῦ, ἀλλὰ κάμει ἔτσι, ἐπειδὴ τιμᾶ τὸν Πατέρα. Ὄταν λοιπὸν συγχώρησε ἁμαρτίες κι ἄνοιξε τὸν παράδεισο, κι ἔβαλε μέσα σ' αὐτὸν τὸ ληστή, καὶ κατάλυσε τὸν παλαιὸ νόμο μὲ πολλὴ δύναμη καὶ ἀνάστησε ἀμέτρητους νεκροὺς, κι ἔβαλε στὴ θάλασσα χαλινὸ καὶ φανέρωσε τὰ μυστικὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ δημιούργησε μάτια -κατορθώματα ποὺ ἀνήκουν στὸ Θεὸ μόνον καὶ σὲ κανένα ἄλλον -πουθενὰ δὲν φάνηκε νὰ προσεύχεται. Ὄταν ὅμως ἔκαμε νὰ πληθύνουν τὰ ψωμιὰ, θαῦμα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μικρότερο, τότε ὑψώνει τὰ βλέμματα στὸν οὐρανό. Κι ἐνῶ πραγματοποιοῦσε αὐτὰ, **μᾶς ἐδίδασκε συνάμα νὰ μὴν ἐγγίζουμε τραπέζι, ὥσπου νὰ εὐχαριστήσωμε ἐκεῖνον ποὺ μᾶς παρέχει τροφή.** Καὶ γιὰ τὸ δὲν τὰ δημιουργεῖ ἀπὸ τὸ μηδέν; **Γιὰ νὰ κλείση τὸ στόμα τοῦ Μαρκίωνα καὶ Μανιχαίου ποὺ ἀποξενώνουν ἀπ' αὐτὸν τὴν κτίση καὶ μὲ τὰ ἔργα του νὰ μᾶς διδάξη ὅτι ὅσα βλέπομε εἶναι ἔργα δικὰ του, κτίσματά του καὶ γιὰ νὰ δείξη ὅτι αὐτὸς εἶναι ποὺ δίνει τοὺς καρπούς,** αὐτὸς ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἶπε· Ἄς βλαστήσῃ ἡ γῆ χόρτα κι ἄς βγάλουν τὰ νερὰ ἔρπετὰ μὲ ζωντανὲς ψυχές. Οὔτε εἶναι αὐτὸ μικρότερο ἀπὸ κεῖνο. Ἔγιναν βέβαια αὐτὰ ἀπὸ τὸ μηδέν, βγῆκαν ὅμως ἀπὸ τὰ νερά. Κι ἀπὸ τὸ νὰ παρουσιάσῃ καρπὸ ἀπὸ τὴ γῆ καὶ ζωντανὰ ἔρπετὰ ἀπὸ τὰ νερὰ δὲν εἶναι μικρότερο τὸ νὰ βγάλῃ τόση ποσότητα ἀπὸ πέντε ψωμιὰ μόνον, καθὼς καὶ τόσα ψάρια. **Αὐτὸ εἶναι σημεῖο ὅτι εἶναι κύριος καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θάλασσας.** Ἐπειδὴ πάντα πραγματοποιοῦσε τὰ θαύματά του στοὺς ἄρρωστους κάνει τώρα καὶ μιὰ **καθολικὴ εὐεργεσία,** γιὰ νὰ μὴν εἶναι οἱ πολλοὶ θεατὲς μονάχα ἐκείνων ποὺ στοὺς ἄλλους συμβαίνουν ἀλλὰ νὰ ἀπολαύσουν κι αὐτοὶ τὴ δωρεά. Κι αὐτὸ ποὺ φαινόταν ἀξιθαύμαστο στοὺς Ἰουδαίους νὰ γίνῃ μέσα στὴν ἔρημο (ἔλεγαν δά, Μήπως μπορεῖ νὰ δώσῃ ψωμὶ ἢ νὰ ἐτοιμάσῃ τραπέζι στὴν ἔρημο;) αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ παρουσιάζει πραγματοποιημένο. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ὀδηγεῖ στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ εἶναι ὀλότελα ἀπροσδόκητο τὸ θαῦμα καὶ **νὰ μὴ νομίση κανένας ὅτι κάποιον κοινὸ χωρὶ βοήθησε στὸ τραπέζι.** Γι' αὐτὸ **ἀναφέρει καὶ τὴν ὥρα, ὄχι μόνον τὸν τόπο.** Πληροφοροῦμαστε ἀκόμα καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν μαθητῶν μὲ τὰ **ἀπαραίτητα καὶ πόσο περιφρονοῦσαν τὴν τροφή.** Ἐνῶ ἦσαν δώδεκα εἶχαν πέντε ψωμιὰ μόνον καὶ δυὸ ψάρια. Ἔτσι **δευτερεύοντα ἦσαν γι' αὐτοὺς τὰ σωματικά, κι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ πνευματικά μονάχα.** Καὶ **δὲν υπεράσπιζαν τουλάχιστο τὰ λίγα ποὺ εἶχαν, ἀλλὰ κι αὐτὰ τὰ ἔδωσαν,** ὅταν τοὺς τὰ ζήτησαν. **Ἀπ' αὐτὸ πρέπει νὰ μάθωμε ὅτι ἀκόμα κι ἂν ἔχωμε λίγα κι αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ θυσιάσωμε σ' αὐτοὺς ποὺ τὰ χρειάζονται.** Ὄταν τοὺς εἶπε νὰ φέρουν τὰ πέντε ψωμιὰ, **δὲν τοῦ εἶπαν καὶ μεῖς τί θὰ φᾶμε;** Ἀπὸ ποῦ καὶ μεῖς θὰ ἱκανοποιήσωμε τὴν πείνα μας; Ἀλλὰ ὑπακούουν ἀμέσως. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶπα, γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἀκόμα κάνει νομίζω τὸ θαῦμα ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπά τους, **γιὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ στὴν πίστη· δὲν ἦσαν ἀκόμη τελειοποιημένοι.** Γι' αὐτὸ καὶ ὑψώνει τὰ βλέμματα στὸν οὐρανό. Γιὰ τὰ ἄλλα θαύματα εἶχαν πολλὰ παραδείγματα γιὰ τοῦτο ὅμως κανένα. Πῆρε λοιπὸν τὰ ψωμιὰ, τὸ κομμάτιασε καὶ τὰ μοίρασε. **Χρησιμοποιοῦσε τοὺς μαθητάς του, τιμώντας τοὺς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο.** Καὶ δὲν τοὺς τιμοῦσε μόνον ἀλλὰ ἐπιδίωκε νὰ μὴν ἀπιστήσουν, ὅταν θὰ γινόταν τὸ θαῦμα, μήτε νὰ τὰ ξεχάσουν μετὰ τὴν

πραγματοποίησή του, άφοῦ θὰ μαρτυροῦσαν τὰ χέρια τους. Γι' αὐτὸ καὶ τὸν κόσμον τὸν ἀφήνει πρῶτα νὰ νιώσῃ τὴν πείνα, καὶ τοὺς μαθητὰς του περιμένει ναρθοῦν πρῶτοι καὶ νὰ ρωτήσουν καὶ βάζει αὐτοὺς νὰ τοὺς καθίσουν, καὶ νὰ κάνουν τὴν διανομή, θέλοντας νὰ προκαταβάλλῃ καθέναν μὲ τὴν ἴδια τὴν ὁμολογία του καὶ τὰ ἴδια τὰ ἔργα του. **Γι' αὐτὸ καὶ παίρνει τὰ ψωμιὰ ἀπ' αὐτοὺς, γιὰ νὰ ἔχη πολλὰς μαρτυρίες** γι' αὐτὸ πὺθὺν θὰ γινόταν, νὰ ἔχουν ἀφορμὲς νὰ θυμοῦνται τὸ θαῦμα. Γιατὶ ἂν παρόλα αὐτὰ τὸ ξεχνοῦσαν, τί δὲ θὰ πάθαιναν, ἂν δὲν εἶχε προβλέψῃ κι αὐτά; Καὶ τοὺς ζητᾷ νὰ καθήσουν στὰ χόρτα διδάσκοντας τὸ λαὸ τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Γιατὶ δὲν ἤθελε μόνο νὰ θρέψῃ τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάξῃ καὶ τὴν ψυχὴν.

γ'. Κι ἀπὸ τὸν τόπον λοιπὸν, καὶ μὲ τὸ ὅτι δὲν τοὺς ἔδωσε τίποτα περισσότερο ἀπὸ ψωμιὰ καὶ ψάρι καὶ ὅτι σ' ὅλους πρόσφερε κι ἔκαμε κοινὸ τὰ ἴδια πράγματα καὶ σὲ κανέναν δὲν ἔδωσε περισσότερο ἀπ' τὸν ἄλλο, τοὺς δίδαξε τὴν **ταπεινοφροσύνην** καὶ τὴν **ἐγκράτεια** καὶ τὴν **ἀγάπη** καὶ νὰ ἔχουν ἀγαθὲς διαθέσεις μεταξὺ τους καὶ νὰ τὰ θεωροῦν ὅλα **κοινὰ**. «Ἄφοῦ τὰ κομμάτιασε τὰ ἔδωσε στοὺς μαθητὰς κι οἱ μαθηταὶ στὸν κόσμον». Τὰ πέντε ψωμιὰ ἔκοψε κι ἔδωσε· καὶ τὰ πέντε στὰ χέρια τῶν μαθητῶν πολλαπλασιάζονται. Καὶ δὲ σταματᾷ ὡς ἐδῶ τὸ θαῦμα ἀλλὰ δημιουργεῖ περισσεύματα καὶ **περισεύουν ὄχι ὀλόκληρα ψωμιὰ ἀλλὰ κομμάτια**. **Γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἀπὸ κεῖνα τὰ ψωμιὰ ἦταν, τ' ἀπομεινάρια καὶ νὰ μάθουν κι ὅσοι δὲν ἦσαν ἐκεῖ ὅ,τι εἶχε γίνῃ. Γι' αὐτὸ κι ὅλας ἄφησε τὸν κόσμον νὰ πεινάσῃ, γιὰ νὰ μὴ νομίσῃ κανεὶς πῶς ὅ,τι ἐγένε ἦταν φαντασία. Γι' αὐτὸ κι ἔκαμε νὰ γεμίσουν δώδεκα κοφίνια, γιὰ νὰ κρατήσῃ κι ὁ Ἰούδας. Μποροῦσε βέβαια καὶ νὰ κατασιγάσῃ τὴν πείνα, ἀλλὰ δὲ θὰ ἀντιλαμβάνονταν οἱ μαθηταὶ τὴ δύναμιν** γιατί αὐτὸ ἐγένε καὶ στὸν Ἡλία. Τόσο ξαφνιάστηκαν ἐδῶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὥστε θέλησαν νὰ τὸν κάμουν καὶ βασιλιὰ μὴ μόνον πὺθὺν στ' ἄλλα θαύματα καθόλου δὲν θέλησαν νὰ τὸ κάνουν αὐτό. Ποιὰ δικαιολογία νὰ βρεθῇ; **Πῶς πολλαπλασιάζονται τὰ ψωμιὰ; Πῶς βρέθηκαν μέσα στὴν ἔρημον; Πῶς ἔφτασαν γιὰ τὸσο κόσμον;** Ἦσαν πέντε χιλιάδες χωρὶς τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ τὸ πῶς μὴ ἐγκώμιον τοῦ λαοῦ εἶναι αὐτό· ὅτι ἔμειναν κοντὰ του καὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες. Πῶς δημιουργήθηκαν τὰ περισσεύματα; Κι αὐτὸ δὲν εἶναι μικρότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο. Κι ἦσαν τόσο πολλὰ, ὥστε νὰ γεμίσουν ἰσάριθμα μὲ τοὺς μαθητὰς κοφίνια; Οὔτε περισσότερο οὔτε λιγώτερα. **Πῆρε λοιπὸν τὰ κομμάτια καὶ δὲν τὰ ἔδωσε στὸν κόσμον ἀλλὰ στοὺς μαθητὰς γιατί ὁ κόσμος ἦταν σὲ κατώτερη κατάστασιν ἀπὸ αὐτοὺς.**

Κι ἄφοῦ τοὺς ἔκανε σημεῖον, ἀμέσως ἔκανε τοὺς μαθητὰς νὰ μποῦν στὸ πλοῖον καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσουν στὴν ἄλλη ὄχθην, ὥσπου νὰ διαλύσῃ τὸν κόσμον. Γιατὶ ἂν, ὅταν ἦταν παρών, ἔμοιαζε νὰ δημιουργῇ φαντασίες, ὅχι νὰ κάμῃ πράγματα ἀληθινὰ, δὲ θὰ γινόταν ἔτσι κι ὅταν ἔλειπε. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς παραδίδοντας ὅσα εἶχαν γίνῃ σὲ λεπτομερῆ ἔλεγχον, διάταξε νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' αὐτὸν ἐκεῖνοι καὶ πῆραν τὰ σημάδια καὶ τὶς ἀποδείξεις τῶν θαυμάτων. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐξηγεῖται κι ἄλλοιῶς·

όταν πραγματοποιή κάτι μεγάλο, απομακρύνει τόν κόσμο και τούς μαθητάς, διδάσκοντάς μας ότι ποτέ δεν πρέπει να επιδιώκουμε τή δόξα τών πολλών και να μη σέρνωμε κοντά μας τόν κόσμο . Κι όταν λέη Ανάγκασε, δείχνει τήν πολλή έπιμονή τών μαθητών. Τούς έβαζε να ταξιδέψουν με τήν πρόφαση του κόσμου, ενώ ήθελε να άνεβή ό ίδιος στο βουνό. Καί αυτό τó έκανε, για να μάς διδάξη **μήτε με τόν κόσμο να συναστρεφώμαστε άδιάκοπα, μήτε πάντα να τόν αποφεύγωμε αλλά να κάνωμε τó καθένα όπως μάς έξυπηρετεί και να τά έναλλάσωμε όπως πρέπει.** Άς μάθωμε λοιπόν κι έμεις να μένωμε κοντά στον Ίησοϋ, όχι όμως για τήν παραχώρηση τών υλικών, για να μη μάς κατηγορήση όπως τούς Ιουδαίους. Γιατί τούς λέει· Με ζητείτε όχι έπειδή είδατε θαύματα αλλά έπειδή φάγατε από τά ψωμιά κι έχορτάσατε. Γι' αυτό κιόλας **δέν έπαναλαμβάνει αυτό τó θαϋμα παρά δύο φορές μόνο, ώστε να μάθουν να μη γίνονται δουλοί τής κοιλιᾶς τους αλλά να ζητούν άδιάκοπα τά πνευματικά.** Γι' αυτά άς ενδιαφερώμαστε κι έμεις κι άς ζητούμε τόν οϋράνιο άρτο κι άμα τόν πάρωμε, άς διώξωμε κάθε βιοτική φροντίδα. Γιατί άν εκείνοι τ' άφησαν όλα, και σπίτια και πόλεις και συγγενείς κι έμειναν στην έρημο και μ' όλη τήν πείνα δέν έφευγαν, πολϋ περισσότερο πρέπει έμεις, πού πλησιάζομε τέτοιο τραπέζι, να δείχνωμε μεγαλύτερη πνευματικότητα, πρώτα να έπιθυμούμε τά πνευματικά κι έπειτα άπ' αυτά να ζητούμε τά υλικά. Γιατί κι εκείνοι κατηγοροϋνται όχι γιατί τόν άναζήτησαν για τó ψωμί, αλλά έπειδή τόν ζήτησαν γι' αυτό μονάχα και πριν άπό τά άλλα. Αν περιφρονή κανένας τά μεγάλα δώρα και ενδιαφέρεται για τά μικρά, χάνει άκόμα κι εκείνα πού ό δοτήρας τών άγαθών θέλει να περιφρονοϋμε. Όπως πάλι άν έπιθυμούμε εκείνα, μάς τά προσθέτει κι αυτά. Αυτά είναι συμπλήρωση εκείνων. Τόσο είναι άσήματα και μικρά, άν τά έξετάσωμε σε σχέση με αυτά, άκόμα κι άν είναι μεγάλα. Άς μη μάς άπασχολοϋν λοιπόν αυτά σοβαρά· αλλά άς θεωροϋμε άδιάφορη και τήν άπόκτηση και τήν άφαίρεσή τους. Καθώς και **ό Ίώβ, οϋτε όταν τά είχε προσπαθοϋσε να τά κρατήση, οϋτε όταν τά έχασε τά ζητοϋσε.** Γιατί βέβαια γι' αυτό τά λένε χρήματα, όχι για να τά κρύψωμε στη γή, αλλά για να χρησιμοποιήσωμε, όταν χρειαστή. Καί όπως κάθε τεχνίτης έχει τήν τέχνη του έτσι κι **ό πλούσιος δέν ξέρει οϋτε τó σίδηρο να δουλεύη, οϋτε να ναυπηγή, οϋτε να ύφαίνη, οϋτε να κτίζη, οϋτε τίποτε άλλο.** Άς μάθη λοιπόν να χρησιμοποιή τόν πλοϋτο του όπως πρέπει, να έλεη όσους έχουν άνάγκη και θα μάθη τέχνη καλύτερη άπ' όλους εκείνους.

δ'. Αυτή είναι άπ' όλες εκείνες τις τέχνες άνώτερη. Τó εργαστήρι της έχει χτισθή στον οϋράνó. Τά εργαλεία της δέν τά φτιάχνει άπό σίδηρο και χαλκό αλλά με καλωσύνη και καλή γνώμη. Αυτής τής τέχνης δάσκαλος είναι ό Χριστός και ό Πατέρας του. Να είστε, λέει, σπλαχνικοί, όπως ό Πατέρας μας στον οϋράνó. Καί τó άξιοθαύμαστο είναι ό,τι **μόλο πού είναι τόσο καλύτερη άπ' τις άλλες οϋτε κόπο οϋτε χρόνο θέλει να κατορθωθή.** Φτάνει να τó θελήση κανείς και κατωρθώθηκε τó πᾶν. Καί για να τó δοϋμε κι αυτό, **ποιά είναι ή κατάληξή της;** Είναι ό οϋράνός, τά οϋράνια άγαθά, ή άνείπωτη εκείνη δόξα, οί πνευματικές

παστάδες, οί λαμπάδες, οί χαρούμενες, ή συντροφιά με τὸ Νυμφίο, τὰ ἄλλα πού κανέννας λόγος, κανέννας νοῦς δὲν μπορεῖ νὰ παραστήση. Ὡστε κι ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ἔχει μεγάλη διαφορὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες. Οἱ περισσότερες τέχνες μᾶς χρησιμεύουν στὴν παροῦσα ζωὴ μόνο, ἐνῶ αὐτὴ καὶ στὴ μέλλουσα. Κι ἂν τόσο διαφέρη ἀπὸ τὶς τέχνες πού μᾶς εἶναι ἀπαραίτητες στὸ παρὸν, ὅπως ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ καὶ οἱ παρόμοιες πολὺ περισσότερο διαφέρει ἀπὸ τὶς ἄλλες, πού ἂν τὶς ἐξετάση κανέννας ἀκριβῶς, δὲν θὰ τὶς ἔλεγε κἄν τέχνες. Γι' αὐτὸ οὔτε κἄν θὰ ἔλεγα πὼς εἶναι τέχνες. Σὲ τί μᾶς χρησιμεύουν ἡ μαγειρικὴ καὶ καρυκευτικὴ τέχνη; Σὲ τίποτα. Εἶναι συνάμα ἄχρηστες καὶ βλαβερὲς καὶ καταστρέφουν τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ, γιατί δείχνουν μεγάλη φιλοτιμία νὰ μπάσουν στὴ ζωὴ τὴν **τρυφή, πού εἶναι μητέρα ὄλων τῶν ἀσθενειῶν καὶ παθῶν**. Κι ὄχι μόνο αὐτές. **Μήτε τὴ ζωγραφικὴ, μήτε τὴ διακοσμητικὴ θὰ τὶς λογάριαζα γιὰ τέχνες**. Γιατὶ μόνο **περιττὴ διακοσμητικὴ** θὰ τὶς λογάριαζα ἐγὼ με τὶς τέχνες. Γιατὶ μόνο **περιττὴ δαπάνη** προκαλοῦν. Ἐνῶ **οἱ τέχνες πρέπει νὰ παρέχουν καὶ νὰ δημιουργοῦν τ' ἀπαραίτητα συντελεστικὰ τῆς ζωῆς**. Γι' αὐτὸ μᾶς ἔδωσε ὁ Θεὸς τὴ σοφία, **γιὰ νὰ βροῦμε τρόπους, πού νὰ μπορούμε νὰ οἰκονομοῦμε τὴ ζωὴ μας**. Τὸ νὰ ζωγραφίζωντα ὅμως διάφορα ζῶα στοὺς τοίχους καὶ στὰ ὑφάσματα, ποῦ χρησιμεύει; Γι' αὐτὸ καὶ τῶν **ὑποδηματοποιῶν καὶ τῶν ὑφαντῶν ἡ τέχνη πρέπει νὰ ὑποστῇ πολλὰς περικοπές**. Γιατὶ τὰ ποιοὶ πολλὰ σημεῖα τοὺς τὰ βρήκαν γιὰ κακὸ τοὺς **καταστρέφοντας τὴν ἀναγκαιότητά τοὺς**, ἀνακατεύοντας στὴν τέχνη τὴν κακοτεχνία. Τὸ ἴδιο ἔπαθε καὶ ἡ **οἰκοδομικὴ**. Ἀλλὰ ὅπως αὐτὴν, τὴν **ἀποκαλῶ τέχνη, ὥσπου χτίζει σπίτια κι ὄχι θέατρα, ὥσπου τὰ ἀπαραίτητα κατασκευάζει κι ὄχι τὰ περιττά, τὸ ἴδιο καὶ τὴν ὑφαντουργικὴ, τὴν ὀνομάζω τέχνη, ὥσπου ὑφαίνει ροῦχα καὶ σκεπάσματα** καὶ δὲν μιμεῖται τὶς ἀράχνης διαδίδοντας πολὺ γελοῖα πράγματα καὶ ἀνεκδικήγητες βλακεῖες. Καὶ τὴν **τέχνη τῶν ὑποδηματοποιῶν δὲ θὰ τὴ στερήσω τ' ὄνομα τῆς τέχνης, ὥσπου κάνει ὑποδήματα**. Ὅταν ὅμως **βάζη τοὺς ἄνδρες νὰ χρησιμοποιοῦν γυναικεῖα σχέδια, καὶ τοὺς κάνη νὰ γίνωνται μαλθακοὶ καὶ λεπτοί, θὰ τὴν κατατάξω μεσα στὶς βλαβερὲς καὶ περιττὲς καὶ δὲ θὰ τὴν ποῦμε τέχνη**. Γνωρίζω ὅτι θὰ θεωρηθῇ ἀπὸ πολλοὺς πὼς εἶμαι σχολαστικὸς νὰ κάθωμαι καὶ νὰ λεπτολογῶ. Γι' αὐτὸ ὅμως καὶ δὲ θὰ σταματήσω. Ὅλων τῶν **κακῶν ἡ αἰτία εἶναι αὐτὴ· ὅτι νομίζουν ὅλοι πὼς αὐτὰ εἶναι μικρὰ ἀμαρτήματα καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὰ προσέχουν**. Ὑπάρχει πὸ μικρὸ ἀμάρτημα, λέει, νὰ ἔχη κανέννας περιποιημένο καὶ γυαλισμένο παπούτσι, καλοβαλμένο στὸ πόδι του; Θέλετε λοιπὸν ν' ἀπαντήσω σ' αὐτὸν καὶ νὰ παρουσιάσω πόση ἀσχημία ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ μὴ θυμώσετε; Ἦ μάλλον, κι ἂν θυμώνετε, δὲ θὰ δώσω πολλὴ σημασία. Σεῖς εἶστε αἴτιοι τῆς ἀνοησίας αὐτῆς, σεῖς πού δὲν τὸ θεωρεῖτε οὔτε ἀμάρτημα κι ἔτσι μ' ἀναγκάζετε νὰ ἀναλάβω τὴν κατηγορία τῆς **ἀσωτίας**.

ε'. Ἄς τὸ ἐξετάσωμε λοιπὸν κι ἄς δοῦμε τί λογῆς κακὸ εἶναι. Ὅταν με τὶς κλωστὲς τοῦ μεταξοσκώληκα πού δὲν εἶναι καλὸ νὰ ὑφαίνωνται οὔτε στὰ ροῦχα, ὅταν μ' αὐτὲς κάνετε ραφὲς στὰ παπούτσια, πόσο ἄξια γιὰ κοροϊδία καὶ γέλιο γίνονται αὐτά;

Ἄν περιφρονῆτε τὴ δική μου γνώμη, ἀκοῦστε τὴ φωνὴ τοῦ Παύλου, ποὺ ἀπαγορεύει μὲ πολλὴ σφοδρότητα αὐτὰ καὶ τότε θὰ νιώσετε τὸ γελοῖο. Τί μᾶς λέει ἐκεῖνος; **Μὴν παρουσιάζεστε μὲ πλεγμένα μαλλιά καὶ χρυσάφια, καὶ μαργαριτάρια καὶ πολυτελῆ ροῦχα.** Γιὰ πὰ συγγνώμη θὰ εἶσαι ἄξιος, ὅταν ὁ Παῦλος **μῆτε στὴν ὕπανδρη γυναῖκα δὲν ἐπιτρέπη νὰ βάλῃ πολυτελῆ ροῦχα**, ἐνῶ σὺ ἐπεκτείνεις καὶ στὰ παπούτσια αὐτὴ τὴ βλακεία καὶ ἐφευρίσκεις μύριους τρόπους γι' αὐτὴ τὴ γελοιότητα; Κατασκευάζεται τάχα τὸ πλοῖο, βρίσκονται οἱ ναῦτες, ὁ ναύκληρος κι ὁ κυβερνήτης καὶ τὸ πανὶ ἀνοίγεται καὶ διαπλέεται τὸ πέλαγος κι ἀφήνοντας γυναῖκα καὶ παιδιὰ καὶ πατρίδα καὶ τὴν ζωὴ του ἀκόμα ὁ ἔμπορος παραδίδεται στὰ κύματα κι ἔρχεται στὴ χώρα τῶν βαρβάρων κι ὑποφέρει ἀμέτρητους κινδύνους γι' αὐτὲς τὶς κλωστές, γιὰ νὰ τὶς πάρετε σεῖς ὕστερ' ἀπ' ὅλα αὐτά, νὰ τὶς ράψετε πάνω στὰ παπούτσια σας καὶ νὰ στολίσετε τὸ δέρμα; Τί χειρότερο μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνοησία; Δὲν ἦσαν ἔτσι τὰ παλιά, ἀλλὰ πράγματα ποὺ ταίριαζαν σὲ ἄνδρες. Αὐτὰ μὲ κάνουν νὰ περιμένω, ὅτι **μὲ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, οἱ νέοι μας θὰ φορέσουν καὶ παπούτσια γυναικῶν καὶ δὲ θὰ ντρέπωνται.** Καὶ τὸ χειρότερο, ὅτι οἱ πατέρες μόλο ποὺ βλέπουν αὐτὰ δὲν ἀγανακτοῦν ἀλλὰ νομίζουν ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀδιάφορο. Θέλετε νὰ πῶ καὶ τὸ ἀκόμα χειρότερο, ὅτι **αὐτὰ συμβαίνεουν τὴ στιγμή ποὺ ὑπάρχουν πολλοὶ φτωχοί;** Θέλετε νὰ φέρω μπορστά σας, τὸν πεινασμένο Χριστό, τὸ γυμνό, τὸν περιπλανώμενο παντοῦ, τὸ φυλακισμένο; Καὶ δὲ θὰ γίνετε ἄξιοι νὰ πέσουν πάνω σας πολλοὶ κεραυνοὶ **ν' ἀφήνετε ἐκείνους χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη τροφή ἀλλὰ νὰ στολίζετε μὲ τόσο ζῆλο τὰ δέρματα;** Κι ὁ ἴδιος ὅταν νομοθετοῦσε στοὺς μαθητὰς δὲν τοὺς ἄφηνε μῆτε παπούτσια νὰ ἔχουν. Ἐμεῖς, ὅμως ὄχι μόνο δὲ δεχόμεστε νὰ βαδίζωμε ἀνυπόδητοι ἀλλὰ οὔτε ὅπως πρέπει ποδεμένοι. Τί χειρότερο μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀταξία, ἀπ' αὐτὴ τὴ γελοιότητα; Αὐτὰ χαρακτηρίζουν μιὰ ψυχὴ μαλθακὴ καὶ σκληρὴ κι ὠμὴ κι ἀκατάστατη καὶ ματαιόσχολη. Πότε θὰ μπορέση νὰ προσέξῃ σὲ κάτι ἀπαραίτητο αὐτὸς ποὺ ἀπασχολῆται μὲ αὐτὰ τὰ περιττά; Πότε θὰ δεχθῇ ὁ νέος τοῦ εἴδους αὐτοῦ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ψυχὴ καὶ νὰ σκεφθῇ κἄν ὅτι ἔχει ψυχὴ; **Γιατὶ ὅποιος ἀναγκάζεται ν' ἀσχολῆται μ' αὐτὰ θὰ γίνῃ μικροπρεπὴς καὶ σκληρὸς, ὅποιος γι' αὐτὰ παραμελῇ τοὺς φτωχοὺς καὶ χωρὶς καθόλου ἀρετῆ, ὅποιος ξοδεύει σ' αὐτὰ ὅλο τὸ ζῆλο του. Γιατὶ αὐτὸς ποὺ προσέχει τὰ πλεονεκτήματα τῶν νημάτων ἢ τὴν ποιότητα τοῦ χρώματος καὶ τὰ σχέδια ποὺ κάνουν αὐτὰ τὰ ὑφάσματα, πότε θὰ μπορέση νὰ κοιτάξῃ στὸν οὐρανό;** Πότε τὴν ὁμορφιὰ τοῦ οὐρανοῦ θὰ θαυμάσῃ αὐτὸς ποὺ εἶναι κυριευμένος ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ τῶν δερμάτων καὶ σκύβει πρὸς τὴ γῆ; Κι ὁ Θεὸς ἄπλωσε τὸν οὐρανό, καὶ ἄναψε τὸν ἥλιο, τραβῶντας πρὸς τὰ ἄνω τὰ βλέμματα. Σὺ ὅμως ἀναγκάζεις τὸν ἑαυτὸ σου νὰ σκύβῃ πρὸς τὴ γῆ κατὰ τὴ μεριὰ τῶν χοίρων καὶ ἀκολουθεῖς τὸν διάβολο. Γιατὶ **ὁ πονηρὸς αὐτὸς δαίμονας ἐπινόησε αὐτὴ τὴν ἀσχῆμια, ἀπομακρύνοντάς σε ἀπὸ ἐκείνη τὴ ὁμορφιά.** Γι' αὐτὸ σ' ἔσυρε ἐδῶ καὶ παραμερίζεται ὁ Θεὸς ποὺ δείχνει τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸν διάβολο ποὺ δείχνει τὰ δέρματα. Κι οὔτε ποὺ εἶναι δέρματα, ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ βλακεία καὶ κακοτεχνία. Σκυμμένος λοιπὸν στὴ γῆ τριγυρίζει ὁ νέος, ποὺ ἔχει λάβει ἐντολὴ νὰ μελετᾷ τὰ

οὐράνια, καὶ **πιὸ πολὺ ὑπερηφανεύεται γι' αὐτὰ παρὰ ἂν κατώρθωνε κάτι ἀπὸ τὰ ὑψηλά.** Περπατᾷ στὴν ἀγορὰ πατῶντας στὶς ἄκρες τῶν ποδιῶν του καὶ δημιουργεῖ στὸν ἑαυτό του ἐνοχλήσεις καὶ στενοχώριες περιττὲς μὴν τὰ χαλάσῃ μὲ τὶς λάσπες τὸ χειμῶνα καὶ μὴν τὰ σκεπάσῃ ἢ σκόνη τὸ καλοκαίρι. Τί λές, καημένε; **Ὁλόληρη τὴν ψυχὴ σου ἔρριξες στὴ λάσπη γι' αὐτὴ τὴν ἀσωτία κι ἐνῶ ἀδιαφορεῖς ἂν σέρνεται στὸ χῶμα, μοχθεῖς τόσο πολὺ γιὰ τὰ ὑποδήματα;** Μάθε νὰ τὰ χρησιμοποιεῖς ὀρθὰ καὶ ντράπου νὰ δίνῃς σ' αὐτὰ τὸση σημασία. Τὰ παπούτσια ἔγιναν γιὰ νὰ πατοῦμε τὴ λάσπη καὶ τὶς ἀκαθαρσίες τοῦ ἐδάφους. Ἄν αὐτὸ σὲ στενοχωρῇ, κρέμασέ τα στὸ λαιμό σου ἢ φόρεσέ τα στὸ κεφάλι σου.

στ'. Γελάταε μ' αὐτὰ ποὺ ἀκοῦτε· ἐμένα μοῦ φέρνει δάκρυα ἢ μανία τους κι ὁ ζῆλος τους αὐτός. Ἀφοῦ μὲ πιὸ πολλὴ εὐχαρίστηση θὰ λέρωναν τὸ σῶμα τους μὲ τὴν λάσπη παρὰ ἐκεῖνα τὰ δέρματα. Κι ἔτσι ἀποδεικνύονται μικρολόγοι καί, μὲ ἄλλο τρόπο πάλι, φιλοχρήματοι. **Αὐτὸς ποὺ συνήθισε νὰ δείχνῃ μανία καὶ ζῆλο σὲ τέτοια καθὼς καὶ στὰ ρούχα καὶ σ' ὅλα τὰ ἄλλα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλα ἔξοδα καὶ μεγάλα εἰσοδήματα.** Κι ἂν ἔχῃ φαντασμένο πατέρα αἰχαμαλωτίζεται περισσότερο τροφοδωτῶντας τὴν ἄτοπη ἐπιθυμία του, ἂν πάλι μικροπρεπῆ ἀναγκάζεται σὲ ἄλλες ἀσχημίες, γιὰ νὰ βρῇ τὰ χρήματα ποὺ τοῦ χρειάζονται. Γιὰ τέτοιους λόγους πολλοὶ νέοι καὶ τὰ νιάτα τους πούλησαν κι ἔγιναν παράσιτοι σ' εὐπόρους, κι ἄλλες δουλικὲς ὑπηρεσίες ὑπέμειναν μ' αὐτὸ τὸ τίμημα ἱκανοποιῶντας τὶς τέτοιες ἐπιθυμίες τους. Εἶναι φανερὸ ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἶπα, ὅτι αὐτὸς καὶ **φιλοχρήματος θὰ γίνῃ καὶ μικροπρεπῆς κι ἀπ' ὅλους πιὸ ἀνίκανος γιὰ τὰ ἀπαραίτητα κι ὅτι θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ κάνη σειρὰ ἀπὸ λάθη.** Καὶ δὲ θὰ ἀντιτείνῃ κανένας ὅτι θὰ γίνῃ **σκληρὸς καὶ κενόδοξος.** **Σκληρὸς,** γιατί ὅταν συναντήσῃ τὸ φτωχὸ ἀπὸ τοῦ καλλωπισμοῦ τὸν πόθο νομίζει ὅτι οὔτε τὸν εἶδε κἄν, κι ἐνῶ αὐτὰ στολίζει μὲ χρυσάφι γιὰ κεῖνον ἀδιαφορεῖ ποὺ λιμοκτονεῖ. **Κενόδοξος,** ὅταν βασανίζεται νὰ ζητᾷ καὶ στὰ μικρὰ τὸ θαυμασμὸ ὅσων τῶν βλέπουν. Τόσο πολὺ, νομίζω, οὔτε στρατηγὸς δὲν περηφανεύεται γιὰ τὰ στρατόπεδα καὶ τὰ τρόπαιά του, ὅπως οἱ ἀνήθικοι νέοι γιὰ τὴν περιποίηση τῶν παπουτσιῶν τους, γιὰ τὰ μακρὰ φορέματα καὶ τὸ κοψιμο τῶν μαλλιῶν. Ἐνῶ αὐτὰ εἶναι ἔργα ἄλλων τεχνιτῶν. **Κι ἂν γιὰ ξένα ἔργα δὲν παύουν τὴν κενοδοξία τους, πότε γιὰ τὰ δικά τους θὰ τὴ σταματήσουν;** Νὰ σᾶς πῶ κι ἄλλα χειρότερα ἀπ' αὐτὰ ἢ εἶναι ἀρκετὰ καὶ τοῦτα; Εἶναι ἀνάγκη νὰ σταματήσω ἐδῶ τὸ λόγο μου. Αὐτὰ τὰ εἶπα γιὰ ὅσους φέρνουν ἀντιρρήσεις ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι καθόλου κακό. Γνωρίζω ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νέους δὲ θὰ δώσουν καμμιά προσοχὴ παρασυρεμένοι ἀπὸ τὸ πάθος τους. Δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ σωπάσω γι' αὐτό. Οἱ φρόνιμοι καὶ πνευματικὰ ὑγιεῖς γονεῖς θὰ κατορθώσουν νὰ τοὺς ὀδηγήσουν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν ἐκεῖνοι στὸ δρόμο τῆς κοσμιότητας. Ἄς μὴ λέμε λοιπὸν ὅτι δὲν ἔχει σημασία αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι τίποτε ἐκεῖνο· **αὐτὴ ἡ ἀντίληψη τὰ κατάστρεψε ὅλα.** Ἐπρεπε καὶ σ' αὐτὰ νὰ τοὺς κατευθύνουν καὶ σ' αὐτὰ ποὺ φαίνονται μικρὰ καὶ νὰ τοὺς κάνουν σεμνοὺς, μεγαλόψυχους, ἀνώτερους ἀπὸ ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση. Ἐτσι θὰ τοὺς δοῦμε δόκιμους καὶ στὰ μεγάλα. Ποιὸ πρᾶγμα εἶναι μηδαμινώτερο ἀπὸ τὴ μάθηση τοῦ ἀλφαβήτου;

Ἀπ' αὐτὸ ὅμως γίνονται καὶ οἱ ρήτορες κι οἱ σοφιστὲς κι οἱ φιλόσοφοι. Κι ἂν ἀγνοήσουν αὐτὸ, μήτε ἐκεῖνα δὲ θὰ τὰ μάθουν ποτέ. Δὲν μιῶ μόνο γιὰ τοὺς νέους ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες καὶ τὶς νέες. Κι αὐτὲς μπορεῖ νὰ κατηγορηθοῦν γιὰ τέτοια σφάλματα καὶ τόσο περισσότερο ὅσο **στὴν νέα ταιριάζει ἡ σεμνότητα**. Θωρήσετε λοιπὸν ὅτι καὶ γιὰ σᾶς λέγονται ὅσα εἶπα γι' αὐτοὺς, γιὰ νὰ μὴ χρειαστῆ ἐπανάληψη τῶν ἴδιων. Ἄς κλείσω τὸ λόγο μὲ εὐχή. Ὅλοι ἐσεῖς εὐχηθῆτε μαζί μου, νὰ μπορέσουν οἱ νέοι μας νὰ ζήσουν μὲ σεμνότητα καὶ νὰ φτάσουν σὲ ἀνάλογα γηρατεία. Ὅποιοι δὲν ζοῦν ἔτσι, δὲν εἶναι καλὸ νὰ φτάσουν στὸ γῆρας, ὅποιοι ὅμως καὶ στὰ νιάτα τους ἔχουν τὴ φρόνηση τῶν γερόντων, εὐχομαι νὰ φτάσουν σὲ βαθιὰ γεράματα καὶ καλῶν παιδιῶν νὰ γίνουν πατέρες, τοὺς γονεῖς τοὺς νὰ εὐχαριστήσουν καὶ πρὸ πάντων τὸ δημιουργό τους Θεό, καὶ νὰ βγάλουν ἀπὸ πάνω τους κάθε νόσο, ὄχι μόνο τῶν παπουτσιῶν καὶ τῶν ρούχων ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλη ὅλη. Γιατὶ σὰν τὰ χωράφια ποὺ ἐκχερσώνονται εἶναι καὶ ἡ νοεότητα ποὺ παραμελεῖται φυτρώνοντας πολλὰ κι ἀπὸ παντοῦ ἀγκάθια. Ἄς ἀνάψωμε λοιπὸν τὴ φωτιὰ τοῦ Πνεύματος κι ἄς κάψωμε τὶς πονηρὲς ἐπιθυμίες, ἄς ἀνανεώσωμε τοὺς ἄγρους κι ἄς τοὺς ἐτοιμάσωμε νὰ δεχτοῦν τὴ σπορὰ καὶ ἄς παρουσιάσωμε τοὺς δικοὺς μας νέους πρὸ φρόνιμους ἀπὸ τοὺς γέροντες τῶν ἄλλων. Τὸ ἀξιοθαύμαστο εἶναι νὰ λάμπη ἡ σωφροσύνη στὰ νιάτα, γιατί ὁ συνετὸς γέροντας δὲν ἔχει πολλὴ ἀμοιβή, ἐπειδὴ ἡ ἡλικία του δίνει ἀλάθευτη ἀσφάλεια. Τὸ ἀπροδόκητο εἶναι τοῦτο· μέσα στὰ κύματα ν' ἀπολαβαίνης τὴ γαλήνη, νὰ μὴν καίεσαι μέσα στὸ καμίνι, **στὰ νιάτα σου νὰ μὴν ἀκολασταίνης**. Αὐτὰ ἄς ἔχωμε στὸ νοῦ, κι ἄς μιμηθοῦμε τὸ μακάριο Ἰωσήφ, ποὺ μέσα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἔλαμψε ἡ ἀρετὴ του, γιὰ νὰ ἐπιτύχωμε καὶ τὰ ἴδια στεφάνια. Ἄς γίνῃ δυνατὸ νὰ τὰ ἀπολαύσωμε ὅλοι μας μὲ τὴ χάρη καὶ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ. Σ' αὐτὸν καὶ στὸν Πατέρα καὶ στὸ Πνεῦμα ἄς εἶναι ἡ δόξα, τώρα καὶ πάντα καὶ στοὺς αἰῶνες. Ἀμήν.

(Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου, "Πατερικὸν Κυριακοδρόμιον", Τόμος Δεύτερος, Ἀθῆναι 1969, σελ.204-217)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: *kirigmata.blogspot.com*)